

βασιλείας του, και ἀρχίσας νὰ κινή πόλεμον κατὰ Σαβωρίου βασιλέως τῶν Περσῶν, ὑπῆγεν εἰς ἕν προάστειον τῆς Νικομηδείας, καὶ ἐκεῖ ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀφ' οὗ ἐδεξιώθη μὲ προπομπὰς βασιλικὰς, καὶ ὑπαντήσεις μεγαλοπρεπεῖς, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν ἱερόν ναόν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἐβασίλευσε δὲ εἰς τὴν παλαιάν Ῥώμην κατὰ τοὺς τριακοσίους δεκαοκτῶ χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ, τριακοστὸς δεύτερος βασιλεὺς Ῥώμης γενόμενος μετὰ τὸν Αὐγούστον. ¹ Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὴν ἀγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ εἰς τὸν ναόν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ εὐρίσκεται λείψανον. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸν ναόν τὸν εὐρισκόμενον πλησίον εἰς τόπον καλούμενον Κινστέρνα τοῦ Βῶνου, ὅπου παραγίνεται ὁ Πατριάρχης μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Συγκλήτου τῶν ἀρχόντων, καὶ ἐκεῖ ἐπιτελεῖ τὴν θείαν μυσταγωγίαν. (ὄρα καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον, καὶ εἰς τὸν Μακάριον τὸν Κωφόν.) ²

* Ὁ ἅγιος νέος ὀσιομάρτυς ΠΑΧΩΜΙΟΣ ὁ ἐν τῷ Οὐσάκι τῆς Φιλαδελφείας μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αψλ' (1730), ξίφει τελειοῦται.

¹ Κατ' ἄλλους δὲ ἀκριβεστέρας, ἐβασίλευσεν ἐν τῇ παλαιᾷ καὶ νέῃ Ῥώμῃ χρόνους τριάκοντα καὶ ἕνα, ἢ τριάκοντα δύο, καὶ ἔζησε χρόνους ὄλους ἐξήκονταπέντε. Ἐχρημάτισε δὲ μετὰ τὸν Αὐγούστον βασιλεὺς τεσσαρακοστὸς ἑβδομος, καὶ ἀπέθανεν εἰς τοὺς τριακοσίους τριάκοντα ἑπτὰ χρόνους, ἀφ' οὗ διαδόχους τοὺς τρεῖς αὐτοῦ υἱοὺς Κωνσταντῖνον, Κωνσταντὰ, καὶ Κωνσταντῖνον.

² Ὅρα καὶ τὴν ὑπόσημείωσιν εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, ἐν ἣ ἀναφέρεται περὶ τοῦ μεγάλου τοῦτου Κωνσταντίνου. Ὁ δὲ θεὸς Χρυσόστομος λέγει, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ἴδιος Κωνσταντῖνος· καὶ ὁ βασιλεὺς ἦτο τρόπον τινὰ θυρωρὸς τῶν ἀλίων, οὕτω γὰρ φησὶ «Καὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν, μεγάλη τιμῇ τιμᾶν ἐνόμισεν ὁ παῖς (ὁ Κωνσταντῖνος δηλαδὴ) εἰ τοῖς προθύροις καταθόιτο τῶν ἀλίων· καὶ ὅπερ εἰσὶν οἱ πυλωροὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἐν τοῖς βασιλείοις, τοῦτο ἐν τῷ σήματι οἱ βασιλεῖς τοῖς ἀλίοις. Καὶ οἱ μὲν ὡσπερ δεσπόται τοῦ τόπου τὰ ἐνδον κατέχουσιν, οἱ δὲ βασιλεῖς, ὡς πάροικοι καὶ γείτονες ἠγάπησαν τὴν αὐλειον αὐτοῖς ἀφορισθῆναι θύραν.» (Ὁμιλ. κζ' εἰς τὴν β' πρὸς Κορινθίους.) Ὁ Ἑλληνικὸς βίος τῶν ἁγίων τούτων βασιλέων σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσθῆρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὰ κάλλιστα τῶν διηγημάτων.» ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρα βίος σώζεται τῶν βασιλέων τούτων συλλεχθεὶς ἐκ διαφόρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸν τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἀγιωτάτου καὶ πρώτου.»

† » Που πάχος ἐν σοί, ὦ Παχώμι' εὐρέθη,
» Πόνους ξίφει τε λεπτόνυαντι τὸ βροίθον ; ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΥ ἀρεμίου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος

» Ὁ Βασιλίσκος ἐκτομῇ δούς τὴν κάραν,
» Πατεῖ νοητοῦ βασιλίσκου τὴν κάραν.
» Εἰκάδι· δευτερῆ Βασιλίσκος φάσανον ἔτλη.

† Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγέ (295), ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τῶν χριστιανῶν ἡγεμῶν ὁ Ἀγρίππας, ἀντὶ τοῦ προτέρου ἡγεμόνος Ἀσκληπιόδοτου, ὁ ὁποῖος φθάσας εἰς τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας, ἐξήταζε καὶ ἐτιμῶρει τοὺς χριστιανούς. Τότε ἦτον καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Βασιλίσκος, καταγόμενος ἀπὸ τι χωρίον τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσῃ Ἀμασειας, Χουμιαλὰ ὀνομαζόμενον, ἀνεψιὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος. Ἐμβῆκε δὲ πρότερον εἰς τὸ μαρτύριον καὶ ἠγωνίσθη ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐτρόπιον καὶ Κλεόνιμον τοὺς συστρατιώτας τοῦ θεοῦ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνοι μὲν ἐτελειώσαν εἰς τὸ μαρτύριον, ὁ δὲ Βασιλίσκος ἔμεινε κλεισμένος εἰς τὴν φυλακὴν, διὰ τοῦτο εἶχε καὶ αὐτὸς ἐπιθυμίαν νὰ τελειώσῃ τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου. Ὅθεν ἠξιώθη τῆς ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ νὰ ἀποχαιρετίσῃ τοὺς ἰδικούς του, καὶ ἔπειτα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας ἵνα μαρτυρήσῃ ἐκεῖ. Ἐλευθερωθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ὑπῆγε μετ' αὐτῶν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ἀποχαιρετίσας τοὺς συγγενεῖς του, καὶ κατηγήσας αὐτοὺς μετὰ τοὺς λόγους τῆς εὐσεβείας, ἔμεινεν ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς, ἐπειδὴ δὲ ἐζητήθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν εὐρέθη, ἐθυμώθη διὰ τοῦτο ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἐπρόσταξεν, ὅπου εὐρωσιν αὐτὸν, νὰ τὸν δέσωσι μὲ δύο ἀλύσεις καὶ νὰ βάλωσιν ὑποδήματα σιδηρὰ εἰς τοὺς πόδας του, τὰ ὅποια νὰ ἔχωσι καρφία, καὶ οὕτω μὲ πολλὴν βίαν νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸ κριτήριον.

Οἱ ἀπεσταλμένοι λοιπὸν εὐρόντες τὸν ἅγιον, μὲ βίαν ἔσυρον αὐτὸν, τὰ δὲ καρφία τῶν ὑποδημάτων τόσοσ βαθέως ἐνεπήχθησαν εἰς τὰ

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.